

กองลูกเสือวิสามัญ

เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นลำดับที่ 3

การเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญ

เยาวชนสมัครเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญได้ เมื่อมีอายุ 16-25 ปี หรือกำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับอาชีวศึกษา หรือระดับอุดมศึกษา

เยาวชนที่สมัครเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญจะเคยเป็นลูกเสือหรือไม่เคยเป็นลูกเสือมาก่อนเลยก็ได้ โดยเฉพาะเยาวชนที่เป็นสตรี จะสมัครเป็นเนตรนารีวิสามัญหรือเป็นลูกเสือวิสามัญก็ได้ ในข้อบังคับนี้ ทุกแห่งที่มีคำว่าลูกเสือวิสามัญ ให้หมายความรวมถึงเนตรนารีวิสามัญด้วย

กองลูกเสือวิสามัญ

กองลูกเสือวิสามัญแต่ละกองมีลูกเสือวิสามัญอย่างน้อย 10 คน และไม่เกิน 40 คน

กองลูกเสือวิสามัญจะแบ่งออกเป็นชุดหรือหมู่ ตามความต้องการก็ได้ และควรมีลูกเสือวิสามัญชุดหรือหมู่ละ 4-6 คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วย

หมู่ลูกเสือวิสามัญเป็นหน่วยในการจัดกิจกรรมทั้งปวง ในกรณีที่มีกิจกรรมพิเศษอาจจัดลูกเสือวิสามัญขึ้นเป็นหน่วยเฉพาะกิจก็ได้

ลูกเสือวิสามัญจะสังกัดกองลูกเสือวิสามัญมากกว่าหนึ่งกองไม่ได้

กองลูกเสือวิสามัญอาจจัดเป็นเหล่าสมุทรหรือเหล่าอากาศก็ได้

กองลูกเสือวิสามัญอาจจัดตั้งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มลูกเสือก็ได้ หรือจะจัดตั้งเป็นกองลูกเสือวิสามัญโดยเฉพาะก็ได้ และถ้ามีจำนวนกองลูกเสือวิสามัญตั้งแต่ 4 กองขึ้นไป ก็ให้จัดเป็นกลุ่มลูกเสือวิสามัญได้

การจัดตั้งกองลูกเสือวิสามัญต้องได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี และถ้าประสงค์จะรับเยาวชนทั้งชายและหญิงเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญในกองเดียวกัน จะต้องรายงานให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติทราบด้วย

ชั้นของกองลูกเสือวิสามัญ

ลูกเสือวิสามัญแบ่งออกเป็น 2 ชั้น ดังนี้

1. เตรียมลูกเสือวิสามัญ (ระยะทดลอง)
2. ลูกเสือวิสามัญ (ต้องได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว)

ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

กองลูกเสือวิสามัญมีผู้กำกับ 1 คน เป็นหัวหน้า และมีรองผู้กำกับ 1 คน หรือหลายคนเป็นผู้ช่วยผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ จะต้องมียุทธศาสตร์ดังนี้

1. มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือตั้งแต่ผู้กำกับกลุ่มขึ้นไป หรือหัวหน้าสถานศึกษารับรองว่า
 - 1.1 เป็นผู้ที่มีลักษณะนิสัยดี และมีความประพฤติเรียบร้อย สมควรเป็นตัวอย่างที่ดีได้
 - 1.2 เป็นผู้มีความรู้และปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
 - 1.3 เป็นผู้มีความซื่อสัตย์เป็นหลักฐาน และไม่มีโรคซึ่งเป็นที่รังเกียจแก่สังคม
 - 1.4 เป็นผู้มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และวิธีการของลูกเสือ ฝึกฝนใจต่อการลูกเสือและสมัครใจ

ะดำรงตำแหน่งทางลูกเสือ

2. ผู้กำกับมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี รองผู้กำกับไม่ต่ำกว่า 23 ปี
3. เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่ถ้ามิได้มีสัญชาติไทย ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติก่อน
4. ผู้กำกับต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้ขั้นสูง มาแล้ว และรองผู้กำกับลูกเสือต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น มาแล้วเป็นอย่างน้อย

หน้าที่ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ

- ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้ โดยมีรองผู้กำกับเป็นผู้ช่วย
1. ควบคุมดูแลการดำเนินงานของกอง กับสอดส่องและชี้แจง แนะนำคณะกรรมการประจำกองในการวางแผนและประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในวันประชุมประจำสัปดาห์ ทุกสัปดาห์ให้ดำเนินไปด้วยดี
 2. แต่งตั้งนายหมู่ โดยหารือลูกเสือในหมู่นั้น และแต่งตั้งรองนายหมู่ โดยหารือนายหมู่ของหมู่นั้น
อนึ่ง ให้ผู้กำกับแต่งตั้งหัวหน้านายหมู่ 1 คน และผู้ช่วยหัวหน้านายหมู่ 1 คน เพื่อให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือในการดำเนินงานของกอง
 3. เป็นผู้บังคับบัญชา ดำเนินการฝึกอบรมและรับผิดชอบในเรื่องระเบียบวินัย และการปฏิบัติงานของกองลูกเสือของตน
 4. เป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประจำกอง และเป็นพี่ปรึกษาในการประชุมคณะกรรมการประจำกอง
 5. เสนอให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือสโมสรลูกเสือเป็นผู้ดำเนินการสอบวิชาลูกเสือวิสามัญ โดยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ดำเนินการสอบ และเมื่อดำเนินการสอบเครื่องหมายลูกเสือ โลโก้หรือเครื่องหมายวิชาพิเศษแล้ว ให้รายงานเลขธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาอนุมัติและให้ประดับเครื่องหมายนั้น ๆ ได้

คณะกรรมการประจำกองลูกเสือวิสามัญ

คณะกรรมการประจำกองลูกเสือวิสามัญ ประกอบด้วยหัวหน้านายหมู่เป็นประธาน ผู้ช่วยหัวหน้านายหมู่ เป็นรองประธาน กับให้นายหมู่ รองนายหมู่ในกองนั้นเป็นกรรมการ แล้วเลือกตนเองเป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เช่น เลขานุการ ทรัพย์สิน ฝึกปฏิบัติ กรรมการกีฬา กรรมการนันทนาการ กรรมการกลาง ฯ และนำเสนอผู้กำกับพิจารณาอนุมัติ และสั่งแต่งตั้ง

คณะกรรมการประจำกองให้อยู่ในตำแหน่งไม่เกิน 12 เดือน ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ปฏิบัติงาน ในตำแหน่งหัวหน้านายหมู่ ผู้ช่วยหัวหน้านายหมู่ และกรรมการดำเนินงานของกองบ้าง แต่ในบางกรณีที่ประชุมนายหมู่ อาจเสนอให้ผู้กำกับพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการประจำกองชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอีกหรือจะให้มีการเปลี่ยนแปลง แต่บางตำแหน่งก็ได้

ให้มีการประชุมคณะกรรมการประจำกองอย่างน้อยเดือนละครั้ง ในการประชุมให้หัวหน้านายหมู่เป็นประธาน ที่ประชุม ผู้ช่วยหัวหน้านายหมู่ 1 คน เป็นรองประธาน เลขานุการเป็นผู้จกรายงานการประชุม ส่วนผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ที่เข้าประชุมด้วยให้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา

คณะกรรมการประจำกองมีหน้าที่

1. วางแผนและจัดกิจกรรมในวันประชุมกองประจำสัปดาห์
2. ในกรณีที่มิกิจกรรมพิเศษอาจพิจารณาแต่งตั้งลูกเสือวิสามัญในกองคนหนึ่งให้เป็นหัวหน้ากิจกรรมนั้น
3. บริหารกิจการภายในกองลูกเสือ
4. รักษาเกียรติของกองลูกเสือ
5. ควบคุมการรับจ่ายเงินของกองลูกเสือ
6. ให้ประธานหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้แทนของกองในการติดต่อกับบุคคลภายนอก
7. จัดให้มีคูหาของกอง ขนาดอย่างน้อย 4 x 6 เมตร เพื่อใช้เป็นสถานที่ออกประสงค์ของกอง
8. คัดเลือกลูกเสือวิสามัญอาวุโส 1 คน หรืออีก 1 คน ที่รอบรู้งานลูกเสือวิสามัญ เพื่อให้ทำหน้าที่พี่เลี้ยง เตรียมลูกเสือวิสามัญแต่ละคน จนกว่าเตรียมลูกเสือวิสามัญนั้นจะผ่านหลักสูตรลูกเสือโลก การสำรวจตัวเอง และ ได้เข้าประจำกองเป็นลูกเสือวิสามัญโดยสมบูรณ์

งานสำคัญอย่างหนึ่งของการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ คือ การรับหน้าที่เป็นกรรมการประจำกองเพื่อช่วยกัน ดำเนินงานของกองภายใต้การนำและควบคุมดูแลของผู้กำกับ

บทบาทของพี่เลี้ยง

เลี้ยงมีหน้าที่ดังนี้

1. เป็นเพื่อนที่ดีหรือเป็นที่ที่มีความปรารถนาดีต่อเด็กลูกเสือวิสามัญใหม่ ซึ่งเปรียบเสมือนน้องและ อาจจะยังไม่เข้าใจว่าควรจะทำปฏิบัติหรือบำเพ็ญตนอย่างไรในกองลูกเสือวิสามัญ
2. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เตรียมลูกเสือวิสามัญใหม่ในเรื่องต่าง ๆ โดยทั่วไป
3. ช่วยเหลือชี้แจง แนะนำเตรียมลูกเสือวิสามัญในเรื่องธรรมเนียมประเพณีของกอง
4. ช่วยเหลือชี้แจง แนะนำเตรียมลูกเสือวิสามัญในการฝึกอบรมตามหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลก
5. เป็นผู้มืบทบาทสำคัญในพิธีเข้าประจำกองของเด็กเตรียมลูกเสือวิสามัญที่ตนได้รับมอบหมายให้เป็นพี่เลี้ยง

ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่พี่เลี้ยงเตรียมลูกเสือวิสามัญใหม่ควรถือว่าเป็นงานที่มีเกียรติและควรปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจัง นอกจากนั้นการรับหน้าที่นี้ยังมีประโยชน์แก่ตัวพี่เลี้ยงเองคือเท่ากับเป็นการฝึกอบรมในเรื่องการเป็นผู้นำตามตัวอย่าง นอกจากนั้นยังเป็นการช่วยเหลืองานของกองลูกเสือวิสามัญในการฝึกอบรมเตรียมลูกเสือวิสามัญให้มีคุณภาพและเป็นกำลังของกองต่อไปอีกด้วย

ลูกเสือวิสามัญทุกคนในกอง ควรมีโอกาสได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่พี่เลี้ยงอย่างน้อยครั้งหนึ่งในโอกาสอันควร

สำหรับกองที่ตั้งใหม่ ย่อมไม่มีลูกเสือวิสามัญอาวุโสซึ่งจะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ในกรณีเช่นนี้ควรมอบหมายให้รองผู้กำกับทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงหรือเป็นที่ปรึกษาของเตรียมลูกเสือวิสามัญใหม่ซึ่งอาจจะมีจำนวนหลายคนก็ได้

การฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ

การฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ มี 4 อย่างดังนี้คือ

1. การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาลูกเสือวิสามัญในเรื่องสติปัญญา จิตใจ ศีลธรรม การสังคม และอื่น ๆ ควรมีการฝึกอบรมร่วมกันทั้งกอง โดยให้ลูกเสือวิสามัญและเตรียมลูกเสือวิสามัญทุกคนประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในวันประชุมประจำสัปดาห์ ตามที่คณะกรรมการประจำกองเป็นผู้วางแผนและกำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นเวลาอย่างน้อย 3 เดือน ด้วยความเห็นชอบของผู้กำกับและที่ประชุมลูกเสือวิสามัญ

ลูกเสือวิสามัญรวมทั้งเตรียมลูกเสือวิสามัญ ควรมีกำหนดการฝึกอบรมร่วมกันทั้งกองดังกล่าวข้างต้น คนละหนึ่งชุดพร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุมประจำสัปดาห์ด้วย

การฝึกอบรมร่วมกันทั้งกองนี้มีประโยชน์มาก ทำให้ลูกเสือวิสามัญเกิดความสนใจและสนุกยิ่งขึ้นในการเข้ามาเป็นลูกเสือวิสามัญ เพราะเป็นกิจกรรมของเขาที่เขาได้ช่วยกันจัดทำขึ้น และเพื่อประโยชน์ของเขาเอง

2. การฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายลูกเสือโลก สำหรับเตรียมลูกเสือวิสามัญ ซึ่งควรจะสอบได้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันสมัคร

3. การฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ สำหรับผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลกมาแล้ว และได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว

4. ให้ถือว่าการรับหน้าที่ในคณะกรรมการประจำกอง หรือพี่เลี้ยง เป็นการฝึกอบรมที่สำคัญส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญ